

De Belgische kieskring voor beginners Tine Peeters in De Morgen 24 okt 2007

MR-voorzitter Didier Reynders katapulteerde 'de federale kieskring' weer volop in de actualiteit als hét wisselgeld voor de splitsing van B-H-V. Maar de reacties waren, zeker bij het Vlaams kartel, niet positief. En dus blijft het onduidelijk of Yves Leterme het idee op de onderhandelingstafel zal leggen.

Wanneer werd het idee van een federale kieskring voor het eerst gelanceerd?

In februari 2007 stuurde de Paviagroep, een denktank met politologen als Kris Deschouwer (VUB), Dave Sinardet (UA) en Philippe Van Parijs (UCL), haar voorstel voor een federale kieskring officieel de wereld in.

Toch dook het toverwoord veel eerder op: in 1990 in een rapport van **André Alen**, toenmalig secretaris van de ministerraad.

Wat stelt de Paviagroep precies voor?

Van de 150 Kamerleden zouden er **vijftien** verkozen worden in een federale kieskring. De 135 anderen worden, net als nu, verkozen in provinciale kieskringen. Elke kiezer krijgt twee stemmen: één voor de nationale lijst en één voor de provinciale lijst. Politici kunnen zich op beide lijsten kandidaat stellen. Daarbij is het niet de bedoeling de delicate machtsverhoudingen uit de Kamer te doen kantelen: de vijftien federaal verkozenen bestaan uit **negen Nederlandstalige en zes Franstalige** politici. Politoloog Kris Deschouwer, een van de initiatiefnemers, spreekt tegen dat de federale kieskring een liefdesverklaring aan België inhoudt: *'De Paviagroep is het er vooral om te doen een betere verstandhouding te creëren tussen de bevolking en het verre federale niveau.'*

Wie zag die kieskring in het verleden wel zitten?

Enkel **Open Vld** zag eerst brood in het idee en opperde zelf een alternatieve piste, waarbij ook de Senaat werd afgeschaft. CD&V-N-VA en sp.a schoten het Paviavorstel af. **Groen!** is de theorie wel genegen, maar vreest uit de boot te vallen door het beperkte aantal gekozenen. Daarom stelt de partij voor veertig Kamerleden uit de kieskring te verkiezen bovenop de huidige Kamerleden en vervolgens de Senaat op te doeken.

Nochtans zijn de **voordelen niet gering**.

1) Met een kieskring die het hele land overkoepelt, moeten **politici verantwoording afleggen in heel België**. Verkiezingen zullen dus niet meer gewonnen kunnen worden 'op de kap' van het andere landsdeel. Dat kan de **communautaire eisen iets gematigder en dus realistischer maken**.

2) Een écht nationale kieskring vermijdt ook het **oneigenlijke gebruik van de Senaatsverkiezingen**, nu de enige manier voor toppolitici om rechtstreeks te duelleren. En de kiezers in het hele land kunnen een **oordeel vellen over alle ministers uit de vorige regering**.

3) Last but not least: de Franstalige partijen krijgen met een nationale kieskring een **bevestiging van het voortbestaan van België**.

Waarom staan zoveel politici dan toch afkerig tegenover zo'n nationale kieskring?

Precies vanwege dat laatste 'voordeel'. Vlaams-nationalistische politici zijn immers tegen het voortbestaan van België. Daarom heeft de N-VA een bloedhekel aan de federale kieskring: die staat haar einddoel - een onafhankelijk Vlaanderen - in de weg en ruikt te veel naar een restauratie van het oude België.

Tel daarbij de mogelijkheid voor **Franstaligen in de rand - en de rest van Vlaanderen - om op Franstalige politici te stemmen** en geen enkele separatist ziet de kieskring nog als een 'oplossing'.

Maar ook CD&V schoot het idee in het verleden af, zij het dan iets minder vurig. Heel wat CD&V'ers menen dat een federale kieskring "**haaks staat op de dynamiek van ons land**": er vloeit steeds meer macht naar de regio's.

Nog een nadeel: alle **politieke stromingen zijn al jarenlang van tafel en bed gescheiden**. Daardoor groeit het **risico op kanseliers- of BV-verkiezingen**, omdat alleen de echte kleppers in het hele land enige naambekendheid genieten. In eenzelfde beweging dreigen die toppers nog meer het contact met hun hinterland te verliezen.

Waarom komt het idee dan nu weer op tafel?

Het zou een spitsvondige manier kunnen zijn om de communautaire tegenstellingen te ontmynen. Net daarom kwam MR-voorzitter **Reynders** dit weekend in *De Morgen* op de proppen met een federale kieskring voor dertig à veertig verkozenen, een 'opening', waarmee hij in het Vlaams kartel weinig juichende kritieken oogstte. Reynders, en bij uitbreiding alle Franstaligen, krijgt met de overkoepelende kieskring de garantie dat het land niet op springen staat en kan daarmee misschien gemakkelijker de splitsing van B-H-V verteren.

Een aantal oudere toppers in christendemocratische kringen, zoals **Jean-Luc Dehaene** en **Herman Van Rompuy**, achtte het idee de afgelopen weken wél bespreekbaar. Ook gedoodverfd premier **Leterme** dacht er al ernstig over na. Zelfs CD&V-voorzitter Jo Vandeuren schoot de federale kieskring na de herlancering door Reynders niet meteen af. Het officiële njet kwam er pas maandag na het partijbureau en het blijvende no pasaran van hun kartelpartner.